

Uhu-Madarász hírek

A MME 26. sz. Heves megyei Helyi Csoportjának hírlevele
1.sz. 2001. március

Kedves Tagtársaim!

Egy új kezdeményezésünket indítjuk most útjára ezzel az első hírlevelünkkel. Szándékunk az, hogy a Csoportunk munkáját minden tagunkkal megismertessük, azokkal is, akik éves taggyűléseinken (ahol erről mindig részletesen beszámolunk) nem tudnak résztvenni. Reméljük továbbá, hogy az eddigi eredmények és a további lehetőségek még több tagunk érdeklődését keltik fel a "madarászat" iránt. Egyelőre ugyanis sajnos csak egy kis szűk csoport dolgozik intenzíven, időt és fáradságot nem kímélve. Ezért is jelentős az eddig elvégzett munkánk, melyről az alábbiakban fogunk beszámolni.

Aktív tagjaink többféle programban vesznek, - vehetnek részt. Ilyenek az állományfelmérések (pl. gólyafelmérés, gyurgyalag és partifecske felmérés, ragadozómadár felmérés, stb.), a fajvédelmi programok (gyöngybagoly, füleskuvik, uhu), az énekesmadár-odutelepítések, a madárgyűrűzés és természetesen a faunisztikai megfigyelések, melyek minden ornitológiai munka alapját képezik. Mindezekon kívül nyaranta madárgyűrűző tábort szoktunk szervezni, melyek jelentős szakmai munkát és kellemes közös programot jelentenek.

Programjainkat, ha azok országos programokhoz kapcsolódnak, akkor a MME Központja is támogatja, de munkánkhoz sikerült már gyöngyösi vállalatoktól is anyagi támogatást kapni.

Szándékunk szerint a Hírlevelet évente kétszer jelentetnénk meg, tavasszal és ősszel. A tavasziban az előttünk álló idényről, a tervekről és a kapott támogatásokról számolnánk be, az ősziben pedig az elvégzett munkáról és az eredményekről.

Bízom benne, hogy ezen jelentkezésünk után még több tagunk kapcsolódik be aktívan munkánkba a madarak, és a természet védelme érdekében.

Dr Solti Béla
HCs. elnök

Tájékoztató

a MME Heves megyei Csoportjának főbb adatairól

A Hcs. irodai és levelezési címe: 3200 Gyöngyös, Petőfi u. 30.

Bankszámla száma: 11739030-20114961

OTP, Gyöngyös

Tisztségviselőink: Dr Solti Béla, elnök
3033 Rózsaszentmárton, Erzsébet u. 12.
Tel: 37/311-884 (mh.), 384-472 (o.)
Szabó Tibor, titkár
3014 Hort, Szabadság tér 30.
Tel: 37/378-173 (o.), 30/975-9232

Programvezetők: Balázs Tibor - vízimadár
 3383 Hevesvezekény, Damjanich u. 12.
 Tel: 36/495-062
 Juszti Balázs - gyöngybagoly, füleskuvik
 3000 Hatvan, Gorkij u. 3.
 Tel: 20/368-6410
 Kiss József - gyurgyalag, partifecske
 3013 Ecséd, Bercsényi u. 59.
 Tel: 37/313-135 (mh.), 358-765 (o.), 30/248-1306
 Szabó Tibor - gólya, énekesmadár
 Dr Solti Béla - ragadozómadár, gyűrűzés
 Táborvezető: Szabó Tibor

Csoportunk taglétszáma jelenleg 80 fő (sajnos tagdíjat csak 30 fő fizetett)

Munkacsoportok beszámolója

Ragadozómadár munkacsoport

A ragadozómadár-munkacsoport felmérése alapján (a Bükki hcs-tól kapott adatokat is beszámítva) a Mátrában és környékén, továbbá a Hevesi síkon lévő eddig ismert ragadozómadár-állomány az alábbi:

Parlagi sas	5 pár
Békászó sas	2 pár
Törpe sas	?
Kígyászölyv	2 pár
Pusztai ölyv	1 pár (nem költött)
Darázsölyv	?
Egerészölyv	sok (fiókaszámok: 1, 2, 2-3, 3, 3, 2)
Héja	több revír (fiókaszámok: 3, 3-4, 1)
Barna rétihéja	9 pár
Hamvas rétihéja	1 pár + 1 hím
Kerecsensólyom	2 pár (fiókaszám: 3, 0)
Kabasólyom	2 pár
Vörös vércse	9-11 pár (2 pár a hegységben)
Kék vércse	10 pár (a Hevesi részen)
Uhu	1 pár (1 fióka)
Füleskuvik	a kirakott mesterséges oduinkban eddig eredményes költés még nem volt.

A felmérésben adatokat szolgáltatottak: Kazsu Attila, Kiss József, Szabó Tibor, Solti Béla

Fehér gólya (Ciconia c.) felmérés

Célja: a hazánkban fészkelő gólyaállomány rendszeres – évenkénti – számbavétele, a fészkek állapotának felmérése, a madarakat esetleg veszélyeztető egyéb tényezők feltárása.

A rendszeres felmérést (az országos programhoz kapcsolódva) 1997-ben kezdtük el. Előtte is volt alkalmanként egy-egy évben számlálás, de nem terjedt ki a megye valamennyi településére és – nem győzöm hangsúlyozni – nem éves rendszerességgel. Így az adatok nehezen voltak összevethetőek.

A felmérés eredményei (erősen leegyszerűsítve):

- 1997: 73 helységben 45db lakott fészkek, 96 kirepült fiatal, átlagos fiókaszám: 2,13
- 1998: 75 helységben 60db lakott fészkek, 158 kirepült fiatal, átlagos fiókaszám: 2,63
- 1999: 88 helységben 68db lakott fészkek, 215 kirepült fiatal, átlagos fiókaszám: 3,16
- 2000: 65 helységben 78db lakott fészkek, 286 kirepült fiatal, átlagos fiókaszám: 3,66

Megjegyzés: a 2000. évi adatok nem véglegesek, néhány felmérőtől még várjuk az adatokat.

A felmérést végezték: Antal András, Balázs Tibor, Baranyi Attila, Jusztin Balázs, Kázas Attila, Kiss József, Dr. Solti Béla, Szabó Tibor, Szitta Tamás

A felmérésre jelentkezni, a felméréssel kapcsolatban tájékozódni, részletesebb adatokhoz jutni a programfelelősnél lehet.

Szabó Tibor

Gyöngybaglyászunk télen-nyáron

Megyénk a 80-as évekig még jelentős gyöngybaglyos helynek számított, de a durva vegyszerezés és a költőhegyek megfogyatkozása hozzájárult ahhoz, hogy megcsappant ennek a fokozottan védett bagolyfajnak az állománya.

A 2000. év kezdetén Helyi Csoportunk és a Hatvani Környezetvédő Egyesület közösen kapcsolódott be az országos gyöngybagolyvédelmi programba.

A tavalyi évben 14 templom felmérésére került sor Hatvan térségében, közülük kilenc helyen költőládát helyeztünk el. Jól mutatja mennyire lecsökkent a gyöngybaglyok számára alkalmas költőhelyek száma, ugyanis a felmért templomok közül csak egyben találtunk "természetes" költést. A lezárt templomokba kihelyezett költőládák egyikét szinte azonnal elfoglalták a baglyok, és a nyár folyamán öt fiókát reptettek ki sikeresen.

A felmérések során az itt élő denevér állományok életét is nyomon követjük. ennek eredményeként öt denevérpulációt derítettünk fel, amelyből kettő jelentős állomány nagysággal bír.

Az idei évben újabb templomok felmérését végezzük el, és közel 15 db költőláda kihelyezésére lesz lehetőségünk. Továbbá mind szorosabb együttműködést próbálunk kialakítani a hasonló tevékenységeket folytató szervezetekkel.

Reméljük munkánk eredményeként pár éven belül újra jelentős gyöngybagoly állománnyal büszkélkedhet megyénk.

Köszönet a munkájukért; Sánta Zsoltnak, Tátrai Bálintnak, Dr Solti Bélának, Szabó Tibornak, Kiss Józsefnek. Külön köszönet még Ócsai Katalinnak, Mester Zsoltnak, Boldogh Sándornak és azoknak az egyházi személyeknek, akik lehetővé tették a munkánkat.

Jusztin Balázs

Gyurgyalag, partifecske felmérő program

A gyöngybagoly programmal egyidőben elindítottuk a gyurgyalag (*Merops apiaster*) és a partifecske (*Riparia riparia*) felmérésünket is, ami a madarak élőhelyeinek, állományainak feltérképezését, veszélyeztetettségüknek feltárását, védelmüket hivatott felvállalni a csoport működési területén az országos programmal megegyezően.

Vidékünkön döntően a mesterséges élőhelyekre korlátozódik e két madár fészkelése. A még működő vagy már éppen bezárt bányák (homok, kavics, stb.), bányatavak függőleges partfalaiába vájják fészkelőüregeiket, rendszerint nyílt területeken, vizek közelében.

Az elmúlt esztendőben 12 telepet vizsgáltunk meg, ennek eredménye: 110 pár gyurgyalag, 448 pár partifecske.

A fészkelőhelyek vizsgálatakor megállapíthattuk, hogy elsősorban a közvetlen emberi zavarás és személtlerakás veszélyezteti a költést, másodsorban az illegális homokbányászat és a partfalak gyomosodása.

Örömünkre szolgál viszont, hogy a még működő bányáknál vigyázták a madarakat és költésüket, reméljük külön figyelemfelhívás nélkül is megmarad e védelem.

Az idei évben tervezzük a megfigyelt telepek mellett még újabbak feltérképezését, melyben számítunk még több tagunk segítségére.

A felmérésben köszönöm segítségét Jusztin Balázsnak és Kazsu Attilának .

Kiss József

Várjuk azok jelentkezését, akik valamely munkacsoport munkájában részt tudnának venni. Bővebb felvilágosítást a programvezetők adnak.

Hírek

- Baranyi Attila tagtársunk jóvoltából elkészült a HCs. emblémája, melynek címerállata (egy előző taggyűlésünkön történt szavazás alapján) az uhu lett. Ennek alapján készül egy egyszerűsített változat, logo is, melyet a levélpapírunk fejlécén is elhelyezünk.

- Szakkönyvek rendelhetők a vezetőségnél (pl.: Svensson, Nomenclator, Ragadozómadár-füzetek, gyűrűzési vizsgaanyag, denevérvédelem, stb.) A kiadványokkal kapcsolatban részletek Solti Bélától és Szabó Tibortól kérhetők.

- Tavaszi kirándulást szervezünk a Hortobágyi halastavakhoz május 5-én. Jelentkezni és információt kérni Szabó Tibortól lehet.